

บทที่ ๑๐ สาธารณรัฐที่ ๕

ในวันที่ ๒๑ ธันวาคม ค.ศ.๑๙๕๔ เดอ โกลด์ ก็ได้รับเลือกให้เป็นประธานาธิบดี ความขัดแย้งระหว่างประธานาธิบดีและสภาถูกขจัดไป เพราะชัยชนะในการเลือกตั้งเป็นของพวก โกลลิสต์ คนที่สนับสนุนรัฐธรรมนูญก็สนับสนุนเดอ โกลด์ โดยปริยาย พรรคคอมมิวนิสต์ได้ ๑๙% พวกสังคมนิยมได้ ๑๕.๕% พรรคโกลลิสต์ใหม่ได้เปลี่ยนชื่อว่า Union pour la nouvelle République (U.N.R.) และได้ประมาณ ๒๐๐ ที่นั่ง พวก M.R.P. ได้ ๕๖ เสียง ส่วนพวก หัวรุนแรงได้เพียง ๑๓ ที่นั่ง ส่วนกลุ่มฝ่ายขวา (Independent Peasant) ได้ถึง ๑๑๔ ที่นั่ง ประชาชนให้การสนับสนุน เดอ โกลด์ อย่างล้นหลาม ประชามติในเดือนมกราคม ค.ศ.๑๙๖๑ ยิ่งเป็นการย่ำให้เขามีอำนาจในประเทศยิ่งขึ้น เพราะเสียงสนับสนุนมีถึง ๗๔% ในเดือนเมษายน ค.ศ.๑๙๖๒ ก็เพิ่มขึ้นถึง ๙๐.๗%

การที่สมาชิกรัฐสภาลดความสำคัญลงมาก การที่พรรคเก่า ๆ สูญหายไป และการที่ เดอ โกลด์ แต่งตั้งบุคคลภายนอกให้เป็นรัฐมนตรี ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การปฏิวัติ บุคลากรทางการเมือง ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญใหม่ อาณาณคมของฝรั่งเศสแถบแอฟริกาตะวันตก และแถบศูนย์สูตรรวมทั้งมาดากัสการ์เลือกการปกครองตนเอง โดยเป็นสมาชิกของ French Community of States นายพลเดอ โกลด์ ยังได้ให้เอกราชสมบูรณ์แก่กินี (Guinea)

ในขณะที่ความยุ่งยากในอัลจีเรียยังไม่สิ้นสุดลง พวกหัวรุนแรงฝ่ายขวาได้เตรียมการขึ้นสูดท้าย เมื่อเห็นชัดว่ารัฐบาลใหม่ของเดอ โกลด์ กำลังจะให้เอกราชแก่อัลจีเรีย ซึ่งผิดกับที่พวกทำรัฐประหารวันที่ ๑๓ พฤษภาคมเคยหวังไว้ ในเดือนมกราคม ค.ศ.๑๙๖๐ ชาวยุโรปในอัลจีเรียได้พยายามทำรัฐประหารเป็นครั้งที่ ๒ เพื่อต่อต้านเดอ โกลด์ โดยตรง โดยได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มนายทหารและพวกโกลลิสต์เก่า ๆ บางคนที่เคยภักดีต่อนายพล เดอ โกลด์ แต่ครั้งนี้รัฐบาลของเดอ โกลด์ ไม่ยอมแพ้ การปฏิวัติจึงกลายเป็นเพียงการก่อการร้ายและถูกปราบปรามโดยเด็ดขาดในที่สุด

ปัญหาอัลลีเรีย

ปัญหาอาณานิคมฝรั่งเศสในแอฟริกาที่ก่อการกบฏต่อต้านการปกครองของฝรั่งเศสรุนแรงที่สุด คือ ปัญหาอัลลีเรีย ซึ่งสร้างความตึงเครียดให้แก่สถานการณ์ในฝรั่งเศสและการนองเลือดในอัลลีเรียเป็นเวลาเกือบ ๔ ปีเต็ม ในช่วงเวลาดังกล่าวมีการปราบปรามอย่างรุนแรงสลับกับการใช้นโยบายปฏิรูป ความตระหนกและบรรยากาศแห่งความกลัวในช่วงเวลาดังกล่าว เป็นเครื่องยืนยันถึงความโหดร้ายของสงครามอาณานิคมที่ยืดเยื้อครั้งนี้

ความน่าสะพึงกลัวของสงครามอัลลีเรีย มีผลต่อทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน จนกล่าวได้ว่าไม่มีวันใดเลยในช่วงเวลาที่เกิดสงครามอาณานิคมดังกล่าวที่จะผ่านไปโดยปราศจากการสังหารและการทรมานฝ่ายตรงข้ามอย่างทารุณ

กลุ่มที่เข้าร่วมมีบทบาทในการสงครามอาณานิคมแห่งนี้ แบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม คือ

๑. กองทัพบกฝรั่งเศส
๒. พวกขบวนการชาตินิยมอัลลีเรีย
๓. พวกชาวยุโรปที่เข้าไปตั้งหลักแหล่งในอัลลีเรีย
๔. พวกชาวพื้นเมืองอัลลีเรียซึ่งนับถือศาสนาอิสลาม

ความสัมพันธ์ระหว่าง ๔ กลุ่มนี้เป็นไปอย่างเลวร้าย ไม่มีการเจรจากัน ต่างฝ่ายต่างยึดมั่นในวิธีทางดำเนินการและจุดประสงค์ที่ตรงกันข้ามกัน เพียงแต่รับรู้เท่านั้นว่าในประเทศที่มีอาณาเขตประมาณ ๔ เท่าของฝรั่งเศสนั้น ยังมีพวกที่อยู่ในกลุ่มอื่น ๆ เช่นกัน

กลุ่มพลังแต่ละกลุ่มในอัลลีเรียพอจะแยกศึกษาได้ดังนี้.-

๑. กองทัพบก มีกำลังพลประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ คน ซึ่งนับเป็นกองกำลังโพ้นทะเลที่ใหญ่ที่สุดของฝรั่งเศส มีการกระจายกำลังทั่วประเทศเพื่อสร้างจุดทางการทหารที่เข้มแข็งตามที่ต้องการ ๆ พวกนี้ไม่มีความผูกพันหรือห่วงใยชาวยุโรปที่มาตั้งหลักแหล่งในอัลลีเรีย และกลัวการต่อสู้

กับขบวนการชาตินิยม

อย่างไรก็ตาม กองกำลังทหารอาชีพหน่วยหนึ่งซึ่งเป็นหน่วยพลร่ม ซึ่งได้รับการฝึกมาเป็นอย่างดี มีอาวุธทันสมัย และได้ทำการรบอย่างโชกโชนมา ตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ กองกำลังหน่วยนี้มุ่งทำการเพื่อเป้าหมายเพียงอย่างเดียว คือชัยชนะของฝรั่งเศสในอัลยี เรียบ

แม้ว่าจะ เป็นกองกำลังที่ตีเยี่ยม แต่ทหารในหน่วยนี้ก็เคยประสบความพ่ายแพ้มาแล้ว ในการรบเมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ การรบในอินโดจีน ดูนีเซีย มอริออคโค หรือแม้แต่ในกรณีพิพาทคลองสุเอซ ทั้งนี้เพราะการเมืองเข้าไปพัวพันกับการทหาร ซึ่งทำให้พวกนี้ต้องยอมแพ้ อัลยี เรียบ เป็นดินแดนแห่งสุดท้ายที่พวกนี้จะไต่ยืนหยัดต่อสู้ และเขามีความรู้สึกว่าเขาจะไม่ยอมให้เกมการเมืองมีอิทธิพลเหนือพวกเขาอีกเป็นอันขาด พวกเขาตระหนักดีถึงความเข้มแข็งและหน้าที่อันเหี้ยมโหดของพวกเขาในอัลยี เรียบ แต่ในขณะที่เดียวกันก็มีความแค้น เนื่องจากความล้มเหลวในอดีต ในขณะที่พวกเขาผิวขาวที่ไปตั้งหลักแหล่งในอัลยี เรียบให้การยกย่อง พวกเขากลับถูกนักการเมืองในปารีสเหยียดหยาม สภาพเช่นนี้ทำให้กองทหารหน่วยนี้กลายเป็นแหล่งเพาะเชื้อของความแตกแยกทางการเมืองที่ตุกรุ่นอยู่

๒. พวกกบฏ ขบวนการชาตินิยมอัลยี เรียบหรือที่เรียกว่ากองทัพปลดปล่อยแห่งชาติ (National Liberation Army) นั้นแทรกอยู่ทุกหนทุกแห่งในอัลยี เรียบ แม้ในส่วนราชการ การบริหารของฝรั่งเศส ในหมู่บ้านทุกแห่งมีพวกนี้อยู่ ผู้หญิงและเด็กก็ทำหน้าที่เป็นสายลับให้กองทัพปลดปล่อยฯ ส่วนในเมืองนั้นพวกนี้แทรกอยู่ทั่วไปในรูปของข้าราชการการเมืองและคนรับราชการ

กำลังของพวกกบฏซึ่งมีไม่มากกว่า ๓๐,๐๐๐ คน เคลื่อนกำลังในตอนกลางคืนโดยการกระจายกำลังออกเป็นหมู่ย่อย ๆ พวกนี้มีความคล่องตัวและมีอิสระในการตัดสินใจปฏิบัติการ ผู้นำของกองกำลังมีการติดต่อน้อยมากกับกองบัญชาการขบวนการชาตินิยมซึ่งมีอยู่ ๕ แห่งในอัลยี เรียบ กองบัญชาการฯ เหล่านี้มีการสัมพันธ์ห่าง ๆ กับนักการเมืองระดับแนวหน้าในตูนีส, ไคโร, คามัสกัสหรือแม้แต่ในนครนิวยอร์ก

พวกกบฏส่วนใหญ่เป็นเด็กหนุ่มที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีจากค่ายฝึกในมอริสโคค และตุนิเซีย พวกนี้ได้รับอาวุธที่ส่งมาจากต่างประเทศ หรือที่แย่งมาได้จากฝ่ายฝรั่งเศส เขามีความเชื่อมั่นในชัยชนะขั้นสุดท้าย และเชื่อว่าการต่อสู้อย่างอกหนจะทำให้ฝรั่งเศสเป็นฝ่ายถอยในที่สุด เป้าหมายในการรบของเขามีเพียงอย่างเดียวคือ อิสรภาพ คำว่า Istigial ซึ่งแปลว่า เอกราชก็เป็นคำขวัญที่ดีอยู่ริมฝีปากของพวกกบฏทุกคน

๓. ชาวยุโรปที่ไปตั้งหลักแหล่งในอัลญีเรีย ชาวยุโรปที่เข้าไปตั้งหลักแหล่งในอัลญีเรีย มีเพียงส่วนน้อยที่เป็นเจ้าของที่ดินที่ร่ำรวย ในขณะที่ ๙ ใน ๑๐ ของผู้ที่ตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่ในเมืองและประกอบอาชีพที่มีรายได้ปานกลาง

พวกที่ไปตั้งหลักแหล่งนี้มีเพียงส่วนน้อยที่เป็นชาวฝรั่งเศสจริง ๆ นอกนั้นประมาณครึ่งหนึ่งสืบเชื้อสายมาจากชาวฝรั่งเศส และที่เหลือมาจากประเทศแถบเมดิเตอร์เรเนียน เช่น สเปนและอิตาลี พวกที่ตั้งหลักแหล่งถือว่าตนเป็นชาวอัลญีเรีย และมีบางกลุ่มที่พยายามสมานไมตรีระหว่างพวกตั้งหลักแหล่งและพวกชนพื้นเมืองอัลญีเรียเดิม หรือระหว่างพวกคาธอลิกและพวกมอสเล็ม แต่พวกหัวรุนแรงในกลุ่มนี้ถือนโยบายแยกแยะเชื้อชาติ และต่อต้านการให้เอกราชแก่อัลญีเรีย พวกนี้ได้แก่เจ้าของไร่ร่ำรวยซึ่งส่งผลผลิตให้แก่ฝรั่งเศส สมาคมทหารผ่านศึกและสมาคมอาชีพต่าง ๆ และความคิดเห็นของกลุ่มที่ต่อต้านพวกชาตินิยมอัลญีเรียนี้ได้แผ่ครอบงำชุมชนชาวยุโรปในอัลญีเรีย

๔. พวกชาวพื้นเมืองอัลญีเรียที่นับถือศาสนาอิสลาม พวกมอสเล็มส์ (Moslems) ซึ่งมีเลือดผสมระหว่างอาหรับและเบอเบอซ์ (Berbers) เป็นชาวมุสลิมกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่ในแอฟริกาตอนเหนือ พวกนี้มีจำนวนถึง ๘๕% ของประชากรในอัลญีเรียซึ่งมีเกือบ ๔ ล้านคน พวกมอสเล็มส์เป็นพวกกล้าหาญที่มีความเป็นอยู่อย่างแร้นแค้น มักอาศัยอยู่ตามเมืองใหญ่ๆ ในอัลญีเรีย เพื่อทำงานทำ หรืออพยพไปยังฝรั่งเศสเพื่อเป็นกรรมกรตามโรงงานต่าง ๆ

พวกมอสเล็มส์เป็นพวกที่เคราะห์ร้ายที่สุดในสงครามกู้เอกราชอัลญีเรีย จำนวนผู้ที่เสียชีวิตทั้งหมดมีประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ คน ในขณะที่พลเรือนชาวฝรั่งเศสเสียชีวิตประมาณเกือบพันคน

และทหารฝรั่งเศสประมาณ ๖,๐๐๐ คน ฝ่ายกบฏสูญเสียชีวิตประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน

พวกอัลยิเรียที่ได้รับการศึกษาดีและประสบความสำเร็จในอาชีพการงานเป็นพวกที่สนับสนุนพวกกบฏ ทั้งนี้เพราะเขาต้องการเป็นผู้นำประเทศของเขาโดยไม่ต้องอยู่ใต้บังคับพวกฝรั่งเศส และพวกนี้ก็กลายเป็นผู้นำระดับสมองของขบวนการกู้ชาติอัลยิเรีย

การได้รับเอกราชของอัลยิเรีย

ในระยะ ๔ ปีแรกของระบอบสาธารณรัฐที่ ๕ ปัญหาอัลยิเรียกลายเป็นปัญหาใหญ่ของการเมืองฝรั่งเศส แม้ว่าประธานาธิบดีเดอ โกลล์ จะพยายามหาข้อตกลงที่จะทำให้อัลยิเรียยังคงเป็นของฝรั่งเศส แต่ข้อเสนอเพื่อการประนีประนอมของเดอ โกลล์ ยิ่งทำให้ชาวยุโรปในอัลยิเรียแค้นเคืองและเลือกใช้วิธีการรุนแรงเพื่อป้องกันการให้เอกราชแก่อัลยิเรีย

ในเดือนตุลาคม ค.ศ.๑๙๕๔ เดอ โกลล์ได้เสนอแผนคอนสแตนติน (Constantine Plan) เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของชาวพื้นเมืองอัลยิเรีย แผนนี้จะให้ความช่วยเหลือในทางยุทธศาสตร์ของชาวพื้นเมืองให้ใกล้เคียงกับชาวยุโรปในอัลยิเรีย มูลค่าของความช่วยเหลือจะเป็นเงินห้าพันล้านดอลลาร์อเมริกันในเวลา ๕ ปี และที่ดินจำนวน ๖๒๐,๐๐๐ เฮกเตอร์จะถูกจัดสรรให้แก่ชาวมอสเล็มส์ ทั้งยังจะมีการสร้างบ้านสำหรับชาวพื้นเมืองร่วมล้าน อุตสาหกรรมใหม่ ๆ รวมทั้งการปรับปรุงด้านต่าง ๆ จะทำให้มีงานเพิ่มขึ้นถึง ๔๐๐,๐๐๐ ตำแหน่ง นอกจากนี้การค้นพบแหล่งน้ำมันและแก๊สธรรมชาติในทะเลทรายสะฮารา (Sahara) ได้เพิ่มโอกาสในการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้น

ในเดือนกันยายน ค.ศ.๑๙๕๔ เดอ โกลล์ ได้ยื่นข้อเสนอให้แก่ชาวอัลยิเรียในการตัดสินอนาคตของพวกเขา โดยพวกอัลยิเรียจะต้องยุติสงครามกลางเมืองภายหลังเวลา ๔ ปีของการปรับปรุงด้านเศรษฐกิจ จุดประสงค์ของเดอ โกลล์ เพื่อเสนอรูปแบบของสหพันธรัฐในชุมชนฝรั่งเศส (French Community) แต่แผนการดังกล่าวถูกพวกขบวนการ FLN (National Liberation Front) ซึ่งเป็นขบวนการกู้ชาติบอคับัต ในขณะที่เดียวกันพวกหัวรุนแรงฝ่ายขวาจัด

ในอัลยีเรีย ซึ่งได้รับความเห็นใจจากกองทัพบกก็ได้ก่อการจลาจลตามท้องถนนในเดือนมกราคม ค.ศ.๑๙๖๐ ทั้งนี้เพื่อบีบบังคับรัฐบาลให้ยอมจำนนต่อความต้องการของฝ่ายชาวจัดซึ่งมีชาวยุโรป ในอัลยีเรียและนายพลกองทัพบกหลายคนเป็นผู้สนับสนุน แต่เดอ โกลล์ไม่ใช่เป็นคนที่จะยอมจำนนต่อการก่อการร้ายของพวกเขาจัด เพราะยกเว้นพวกนี้แล้ว เสียงสนับสนุนภายในฝรั่งเศสส่วนใหญ่เป็นของประธานาธิบดีเดอ โกลล์ ซึ่งทั้งนี้รวมถึงการที่พวกกรรมกรเชื่อว่าพวกเขาทั้งหมดงานทั้งประเทศถ้าเกิดการปฏิวัติต่อต้านรัฐบาล ดังนั้นเมื่อเกิดการจลาจลขึ้นจริง ๆ ในเดือนมกราคม ค.ศ.๑๙๖๐ ผลก็คือพวกก่อการจลาจลถูกปราบปราม และแผนรัฐประหารก็ล้มเหลว

อย่างไรก็ตาม พวกมอสเล็มส์ก็ยังไม่ปฏิบัติตามสนธิสัญญาสงบศึกเสนอในการให้อัลยีเรีย เข้าร่วมในชุมชนฝรั่งเศส ในตอนปลาย ค.ศ.๑๙๖๐ ประธานาธิบดีเดอ โกลล์ ได้ยื่นข้อเสนอให้ชาวอัลยีเรียลงประชามติเพื่อตัดสินอนาคตของตนเอง ซึ่งทั้งนี้จะติดตามด้วยการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี ซึ่งจะอยู่ในตำแหน่งเป็นการชั่วคราว หลังจากนั้นก็จะมีการลงประชามติครั้งที่ ๒ เพื่อตัดสินว่าอัลยีเรีย จะยังคงมีความสัมพันธ์กับฝรั่งเศสต่อไปหรือไม่

เฟอร์แฮต อับบาส (Ferhat Abbas) หัวหน้าของรัฐบาลพลัดถิ่นของสาธารณรัฐอัลยีเรีย (Provisional Government of the Algerian Republic in Exile) ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนกันยายน ค.ศ.๑๙๕๘ โดยขบวนการ F L N ได้มีมติที่จะยอมรับข้อเสนอของเดอ โกลล์ แต่ขบวนการ F L N ไม่ยอมรับเขา และประกาศตนเป็นผู้แทนของชาวอัลยีเรียทั้งหมด

ในเดือนเมษายน ค.ศ.๑๙๖๑ จาคส์ ชูส์แตล และจอร์จ บิโคต์ สองนักการเมืองคนสำคัญของฝรั่งเศสซึ่งเคยเป็นผู้สนับสนุนที่สำคัญของประธานาธิบดีเดอ โกลล์ ได้กลับเป็นปฏิปักษ์คนสำคัญของเดอ โกลล์ ซึ่งทั้งนี้รวมถึงนายพลคนสำคัญ ๆ ของกองทัพบกฝรั่งเศสหลายคน บุคคลสำคัญทางการเมืองและการทหารกลุ่มนี้เชื่อมั่นว่าถ้าอัลยีเรียหลุดพ้นจากการปกครองของฝรั่งเศสเมื่อใดก็จะกลายเป็นประเทศคอมมิวนิสต์ทันที

พวกเขาจัดทั้งในฝรั่งเศสและอัลจีเรียรู้สึกว่าเขาถูกประธานาธิบดีเดอ โกลล์ หักหลัง เพราะเมื่อเข้ารับตำแหน่งนั้นเดอ โกลล์ ได้บอกกับพวกนี้ในทำนองเห็นใจและเข้าใจในสถานะของ พวกเขา แต่เมื่อเวลาผ่านไป เดอ โกลล์ กลับละทิ้งท่าทีดังกล่าวและมีแนวโน้มจะให้เอกราชแก่ อัลจีเรีย องค์การลับที่ชื่อว่า องค์การลับกองทัพบก (Secret Army Organization OAS) ก็ได้ก่อ การร้ายด้วยการวางระเบิดลอบสังหาร รวมทั้งความพยายามสังหารชีวิตประธานาธิบดีเดอ โกลล์ ด้วย การก่อการร้ายต่าง ๆ เกิดขึ้นทั้งในฝรั่งเศสและอัลจีเรีย ซึ่งขบวนการ FLN ก็ได้โต้ตอบด้วย ความรุนแรงแบบเดียวกัน

ในคืนวันที่ ๒๑ เมษายน ค.ศ.๑๙๖๑ คณะนายพลทหารบกได้เข้ายึดอำนาจในอัลจีเรีย พวกนี้ได้รับความเห็นใจจากหน่วยทหารต่างๆ ในกองทัพบกฝรั่งเศสรวมทั้งการที่อาจจะมีการโจมตี ทางอากาศ ทำให้รัฐบาลเดอ โกลล์ เผชิญปัญหาการคุกคาม ซึ่งจะทำให้ประธานาธิบดีต้องหลุดจาก ตำแหน่ง ในภาวะวิกฤตเช่นนี้ เดอ โกลล์ ไม่สามารถติดอาวุธให้ประชาชนซึ่งสนับสนุนเขาให้ลุกขึ้นต่อสู้ กับการคุกคามจากฝ่ายทหารได้ แต่ประธานาธิบดีได้ตัดสินใจออกแถลงการณ์ทางโทรทัศน์ เขาสั่งห้าม ทหารชั้นผู้น้อยไม่ให้เชื่อผู้บังคับบัญชา และขอร้องให้มีการหยุดงานเป็นเวลา ๑ ชั่วโมงเพื่อพิสูจน์ การสนับสนุนประชาชนที่มีต่อรัฐบาล ประชาชนให้การสนับสนุนเดอ โกลล์ อย่างดี และการคุกคาม ของฝ่ายทหารก็อ่อนกำลังลง ประธานาธิบดีสามารถควบคุมสถานการณ์ได้อีกครั้ง

ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ.๑๙๖๑ ประธานาธิบดีฮาบิบ บูร์กินา (Habib Bourguiba) แห่งตูนิเซีย ซึ่งนิยมโลกตะวันตกและชื่นชมในตัวประธานาธิบดี เดอ โกลล์ ก็ถูกบีบบังคับจากพวก หัวรุนแรงชาติอาหรับได้ทำการยึดฐานทัพเรือฝรั่งเศสที่เมืองบิเซิร์ต (Bizerts) ทหารฝรั่งเศส ได้โต้ตอบและทำความเสียหายอย่างหนักแก่ฝ่ายตูนิเซีย การปะทะกันสงบลงด้วยการไกล่เกลี่ยของ สหประชาชาติ

ระหว่างที่มีการก่อร้ายจากทั้งสองฝ่ายนี้ การเจรจาระหว่างรัฐบาลฝรั่งเศสและขบวนการ FLN ก็ได้เปิดหนทางไปสู่การเจรจาเพื่อทำความตกลงในลักษณะเติมรูปแบบ ผู้แทนทั้งสองฝ่าย ได้เจรจากันที่เอเวียง เลส์ แบงส์ ซึ่งอยู่บริเวณพรมแดนประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ด้วยข้อตกลงเอเวียง

(Evian Accords) ในวันที่ ๑๘ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ก็มีการยุติการสงครามกึ่งเอกราชซึ่งกินเวลาถึง ๗^๑/_๒ ปี โดยจะมีการให้เอกราชแก่อัลจีเรียในวันที่ ๓ กรกฎาคม ชาวยุโรปในอัลจีเรียได้รับประกันในเรื่องสิทธิเสมอภาคและการคุ้มครองทรัพย์สินหรือการทดแทนการสูญเสียทรัพย์สินอย่างคุ้มค่า ฝรั่งเศสจะมีสิทธิครอบครองฐานทัพเรือที่แมร์ส เอล เกบิร (Mers-el-Kebir) เป็นเวลา ๑๕ ปี (แต่หลังจากทำข้อตกลงไม่นาน ฝรั่งเศสก็ได้เลิกถอนฐานทัพเรือดังกล่าว) อุตสาหกรรมน้ำมันในทะเลทรายสะฮาราจะยังเป็นของชาวฝรั่งเศส และอัลจีเรียจะได้รับความช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการศึกษาเป็นเวลานานเท่าที่ฝ่ายอัลจีเรียต้องการ

อย่างไรก็ตาม ข้อตกลงในการจัดตั้งรัฐบาลชั่วคราวเพื่อบริหารประเทศไม่บรรลุผลด้านปฏิบัติ สืบเนื่องจากการโจมตีและการก่อการร้ายของพวกหัวรุนแรงชาวยุโรปในอัลจีเรียทำให้สถานการณ์ในอัลจีเรียอยู่ในภาวะร้ายแรง การสังหารหมู่ชาวยุโรปเพื่อล้างแค้นทำให้ชาวฝรั่งเศสต้องรีบอพยพออกจากอัลจีเรีย การอพยพอย่างขนานใหญ่ของชาวยุโรป ทำให้จำนวนชาวยุโรปซึ่งเคยมีประมาณหนึ่งล้านคนลดลงเหลือเพียง ๑๐๐,๐๐๐ คนในเวลาเพียงปีเดียว

ฝรั่งเศสได้รับบทเรียนเรื่องสงครามอาณานิคมทั้งจากอินโดจีนและอัลจีเรีย รัฐบาลของประธานาธิบดีเดอ โกลล์ ได้ป้องกันการเกิดเหตุการณ์ที่ขมขื่นแบบเดียวกันในอาณานิคมแห่งอื่น ๆ ด้วยการให้เอกราชแก่ประเทศอาณานิคมฝรั่งเศสในแอฟริกา นอกจากประเทศกินี (Guinea) แล้ว อาณานิคมแห่งอื่น ๆ ที่ได้รับเอกราช ก็ยังคงความสัมพันธ์กับฝรั่งเศสทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม

สาธารณรัฐที่ ๕ ยังประสบผลสำเร็จในการดำเนินนโยบายต่างประเทศต่อจากสาธารณรัฐที่ ๔ ความคิดยุโรปมีมาก่อนปี ๑๙๕๔ ในขณะที่สถาบันสหพันธยุโรปตะวันตกกำลังก่อตัวขึ้น ฝรั่งเศสและเยอรมนีก็ร่วมงานกันทางเศรษฐกิจแทนที่จะแข่งขันกันทางการเมือง เดอ โกลล์ดำเนินนโยบายปรองดองกับเยอรมนีต่อจากที่เริ่มไว้ในสมัยสาธารณรัฐที่ ๔ ดังนั้น สถาบันทางเศรษฐกิจของกลุ่มยุโรปตะวันตกจึงพัฒนาขึ้น

อย่างไรก็ตาม สาธารณรัฐที่ ๔ ยังต้องเผชิญกับปัญหาการเงินที่ตกทอดมา ภาวะเงินเฟ้อ ๔๐ ปี ทำให้เงินฟรังก์ใน ค.ศ.๑๙๑๔ แทบไม่มีค่า ในขณะที่รายจ่ายรัฐบาลเพิ่มขึ้น สาธารณรัฐที่ ๔ ได้ใช้อำนาจเต็มอย่างที่สาธารณรัฐที่ ๓ เคยใช้มาก่อนเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงิน มีการเพิ่มภาษีและลดรายจ่าย รวมทั้งลดค่าเงินบางส่วน และในเดือนมกราคม ค.ศ.๑๙๖๐ มีการนำเงินฟรังก์ใหม่ที่มีค่าเท่ากับ ๑๐๐ ฟรังก์เก่ามาใช้ ความเชื่อมั่นในการปกครอง ทำให้มีการลงทุนมากขึ้น ซึ่งทำให้กิจการทางด้านเศรษฐกิจของฝรั่งเศสเจริญขึ้น ซึ่งยิ่งทำให้รัฐบาลมั่นคง แม้ว่าจะยังมีปัญหาเงินเฟ้ออยู่บ้างในสมัยสาธารณรัฐที่ ๔ แต่ก็ไม่รุนแรง

ภาวะเศรษฐกิจของฝรั่งเศสตอนสิ้นสุดสาธารณรัฐที่ ๔ ผิดกับตอนเริ่มต้นมาก เศรษฐกิจของประเทศได้ฟื้นตัวอย่างกว้างขวาง มองเน็ตได้เริ่มต้นแผนเศรษฐกิจแห่งชาติ ตั้งแต่สมัยสาธารณรัฐที่ ๔ จนถึงสมัยสาธารณรัฐที่ ๕ ซึ่งมีคณะกรรมการแห่งแผน (Commissariat du Plan) จัดการและควบคุม

แผนแรก เป็นการวางพื้นฐานการฟื้นฟูเศรษฐกิจ ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างดี

แผนที่ ๒ อยู่ในช่วง ค.ศ.๑๙๕๔-๑๙๕๗ ซึ่งเป็นช่วงที่สถาบันทางการเมืองของสาธารณรัฐกำลังอ่อนแอ เศรษฐกิจกลับเจริญก้าวหน้า มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ในด้านวิชาการและการจัดการในอุตสาหกรรมฝรั่งเศส อัตราความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมมีถึง ๔๖% ในขณะที่ทางเกษตรขึ้นเพียง ๑%

แผนที่ ๓ จาก ๑๙๕๔-๑๙๖๑ มีขอบเขตกว้างขึ้นไปอีก คือ พยายามที่จะครอบคลุมเศรษฐกิจทั้งประเทศ ผลผลิตที่เป็นสินค้าขาออกมีมากขึ้น การลดค่าเงินฟรังก์ในเดือนธันวาคม ค.ศ.๑๙๕๕ ทำให้เกิดความสมดุลย์ของสินค้าเข้าและสินค้าออกระหว่างปี ๑๙๕๔ และ ๑๙๖๑ ดังนั้นการที่ฝรั่งเศสจะก้าวไปสู่การพัฒนาตลาดร่วมยุโรปจึงง่ายขึ้น

อย่างไรก็ตาม ความเจริญทางเศรษฐกิจของฝรั่งเศสก็ไม่ได้กระจายไปทั่ว รายได้เฉลี่ยทางตะวันตก เป็นเพียงครึ่งหนึ่งของทางตะวันออก ในขณะที่แถบกลางและตะวันตกเฉียงใต้

ของฝรั่งเศสมีความก้าวหน้าทางการเมือง ความเจริญทางเศรษฐกิจกลับชะงัก ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมีอยู่ทางตะวันออก ซึ่งเป็นถิ่นของพวกอนุรักษนิยม

ความสำเร็จทางเศรษฐกิจของสามแผนแรกมีผลอีกทางด้านหนึ่ง คือ ความไม่เท่าเทียมกันของชนชั้นมีมากขึ้น สังคมมีเรื่องชั่วร้ายบ่อย ๆ และยังทำให้เกิดการขัดแย้งระหว่างฝ่ายเหนือและฝ่ายตะวันออกเฉียงเหนือที่มั่งคั่งกับส่วนที่เหลือของประเทศ ความอ่อนแอทางการเมืองของฝ่ายซ้ายทำให้การกระจายรายได้ไม่อาจเป็นไปได้ เมื่อมีการใช้แผนที่ ๔ ซึ่งครอบคลุมระหว่าง ค.ศ. ๑๙๖๒-๑๙๖๕ เพื่อมุ่งต่อต้านความจน โดยมีเป้าหมายทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม การลงทุนส่วนตัวถูกจำกัดเนื่องจากต้องการให้มีความก้าวหน้าในด้านส่วนรวม รัฐเร่งปรับปรุงด้านที่อยู่อาศัย โรงเรียนและโรงพยาบาล เป็นอันดับแรก ต่อมาก็คำนึงถึงเรื่องมหาวิทยาลัย แต่ไม่ทันกับความต้องการ จนเกิดการเดินขบวนของนักศึกษา ปัญหาของภูมิภาคที่ล้าหลังผ่นคลายลงเมื่อมีการพัฒนาทางอุตสาหกรรมในแถบเหล่านี้บ้าง

ผลของแผนพัฒนาต่างๆ ทำให้ฝรั่งเศสหลุดหน้าพ้นกับความเจริญของศตวรรษที่ ๒๐ แม้ว่านักการเมืองและพรรคการเมืองต่าง ๆ จะไม่สนับสนุนแผนเหล่านี้สัก เพราะเกรงว่าจะให้เสียผลประโยชน์ทางการเมือง สหภาพแห่งแรงงานที่พวกคอมมิวนิสต์ควบคุมอยู่ พยายามทำลายแผนเหล่านี้เช่นกัน แต่ก็ไม่สำเร็จ

สาธารณรัฐที่ ๕ ได้ก้าวสู่ประวัติศาสตร์ฝรั่งเศส ความสำคัญของสมัยนี้อยู่ที่ว่าความก้าวหน้าของเศรษฐกิจจะไปในรูปใด และจะมีผลแค่ไหนถ้าไม่มีการปฏิรูปทางด้านสังคมควบคู่ไปด้วย เพราะถ้าสังคมฝรั่งเศสเปลี่ยน สภาพการต่อสู้ในรูปแบบเดิมก็น่าจะเปลี่ยนไปด้วย อย่างน้อยก็พอที่จะทำให้ลัทธินาธิปไตยของทั้งฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวาเสื่อมลง

สรุปเหตุการณ์สำคัญในสมัยสาธารณรัฐที่ ๕

๒๘ กันยายน ๑๙๕๘	มีการลงประชามติยอมรับรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐที่ ๕
๒๑ ธันวาคม ๑๙๕๘	นายพลเดอ โกลล์ ได้รับเลือกให้เป็นประธานาธิบดี
๘ มกราคม ๑๙๕๙	นายพลเดอ โกลล์ ได้รับการประกาศเป็นประธานาธิบดีของสาธารณรัฐที่ ๕ และมีแชล เดอเบร (Michel Debré) เป็นนายกรัฐมนตรี
มกราคม ๑๙๖๐	การนำเงินฟรังค์ใหม่ออกมาใช้
กุมภาพันธ์ ๑๙๖๐	การทดลองระเบิดนิวเคลียร์ครั้งแรกของฝรั่งเศส
มกราคม ๑๙๖๑	การลงประชามติในเรื่องอนาคตของอัลจีเรีย
เมษายน ๑๙๖๑	การกบฏของกองทัพบกในเรื่องอัลจีเรียล้มเหลว
มีนาคม ๑๙๖๒	ข้อตกลงฟรังโก-อัลจีเรียน (Franco-Algerian Agreement), รับรองเอกราชอัลจีเรีย
เมษายน ๑๙๖๒	เดอเบรลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
กรกฎาคม ๑๙๖๒	อัลจีเรียประกาศเอกราช
ตุลาคม ๑๙๖๒	ประชามติรับรองการเลือกประธานาธิบดีในอนาคตด้วยการลงคะแนนเสียงทั่วไป